

84-172 מתמטיקה ב' לכימאים – דר' ארץ שיינר – מועד א' – תשפ"ג

הוראות: יש לפתר את כל השאלות, משקל כל שאלה 28 נק', כל ציון מעל 100 יעוגל ל100
משך המבחן: שלוש שעות

שאלה 1 נביט במערכת המשוואות הבאה עם הנעלמים z, y, x והפרמטר a , בשדה המספרים הממשיים.

$$\begin{cases} x + z = 1 \\ ax + (a^2 - a - 2)y + az = 2a + 1 \\ (1 - a)x + (a + 2 - a^2)y - 2z = -a \end{cases}$$

- .א. מצאו לכל ערך הפרמטר a אם למערכת יש פתרון יחיד, אינסוף פתרונות או אין פתרונות כלל.
- .ב. מצאו את קבוצת הפתרונות למערכת עבור $-1 = a$.
- .ג. האם יש ערך של a עבורו יש פתרון למערכת המקיים גם את המשוואה $x + y + z = 1$?

שאלה 2 תהי העתקה לינארית $T: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ המקיים $T(1,0) = T(0,1)$.

- .א. חשבו את $T(-1, -1)$.
- .ב. הראו כי $[T]$ אינה הפיכה.
- .ג. חשבו את $[T]$.
- .ד. מצאו P הפיכה ו D אלכסונית כך ש $D = P^{-1}[T]P$.

שאלה 3 אין קשר בין הסעיפים

- .א. מצאו את משוואת המישור המשיק לפונקציה $f(x,y) = \sin(x + y^2)$ בנקודה $(0, \pi)$.
- .ב. מצאו את הזווית בין הוקטוריים $(0, 1, 0, \sqrt{3})$.
- .ג. מצאו את כל הפתרונות המרוכבים למשוואה $i \cdot z^4 = i + cis(\pi)$.

שאלה 4 בכל אחד מן הסעיפים חשבו את האינטגרל הכפול $\iint_D f(x,y) dx dy$

- .א. כאשר $D = \{(x,y) | 0 \leq x \leq \pi, 0 \leq y \leq \pi\}$ והתחום הוא $f(x,y) = y \sin(x)$.
- .ב. כאשר $D = \{(x,y) | x^2 + y^2 \leq 1\}$ והתחום הוא $f(x,y) = y^2 + x^2$.
- .ג. כאשר $D = \{(x,y) | 0 \leq x \leq \pi^2, \sqrt{x} \leq y \leq \pi\}$. רמז: החליפו סדר אינטגרציה.

נוסחאות שהתלמידים בקשו לצרף (לא באחריות המרצה)

הוויות טריגונומטריות:

$\sin(-\alpha) = -\sin \alpha$	$\tan(2\alpha) = 2 \tan \alpha / (1 - \tan^2 \alpha)$
$\cos(-\alpha) = \cos \alpha$	$\sin(3\alpha) = 3 \sin \alpha - 4 \sin^3 \alpha$
$\tan(-\alpha) = -\tan \alpha$	$\cos(3\alpha) = 4 \cos^3 \alpha - 3 \cos \alpha$
$\sin(90 - \alpha) = \cos \alpha$	$\sin \alpha + \sin \beta = 2 \sin(\alpha/2 + \beta/2) \cos(\alpha/2 - \beta/2)$
$\cos(90 - \alpha) = \sin \alpha$	$\sin \alpha - \sin \beta = 2 \sin(\alpha/2 - \beta/2) \cos(\alpha/2 + \beta/2)$
$\tan(90 - \alpha) = \cot \alpha$	$\cos \alpha + \cos \beta = 2 \cos(\alpha/2 + \beta/2) \cos(\alpha/2 - \beta/2)$
$\cot(90 - \alpha) = \tan \alpha$	$\cos \alpha - \cos \beta = -2 \sin(\alpha/2 + \beta/2) \sin(\alpha/2 - \beta/2)$
$\sin(180 - \alpha) = \sin \alpha$	$\sin \alpha \cos \beta = 1/2 (\sin(\alpha + \beta) + \sin(\alpha - \beta))$
$\cos(180 - \alpha) = -\cos \alpha$	$\sin \alpha \sin \beta = 1/2 (\cos(\alpha - \beta) - \cos(\alpha + \beta))$
$\tan(180 - \alpha) = -\tan \alpha$	$\cos \alpha \cos \beta = 1/2 (\cos(\alpha + \beta) + \cos(\alpha - \beta))$
$\tan \alpha = \sin \alpha / \cos \alpha$	$\sin(\alpha + \beta) = \sin \alpha \cos \beta + \cos \alpha \sin \beta$
$\tan \alpha \cdot \cot \alpha = 1$	$\sin(\alpha - \beta) = \sin \alpha \cos \beta - \cos \alpha \sin \beta$
$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$	$\cos(\alpha + \beta) = \cos \alpha \cos \beta - \sin \alpha \sin \beta$
$1 + \tan^2 \alpha = 1/\cos^2 \alpha$	$\cos(\alpha - \beta) = \cos \alpha \cos \beta + \sin \alpha \sin \beta$
$1 + \cot^2 \alpha = 1/\sin^2 \alpha$	$\tan(\alpha + \beta) = (\tan \alpha + \tan \beta) / (1 - \tan \alpha \tan \beta)$
$\sin(2\alpha) = 2 \sin \alpha \cos \alpha$	$\tan(\alpha - \beta) = (\tan \alpha - \tan \beta) / (1 + \tan \alpha \tan \beta)$
$\cos(2\alpha) = \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha$	$\tan(\alpha + \beta) - \tan \alpha - \tan \beta = \tan(\alpha + \beta) \tan \alpha \tan \beta$
$\cos(2\alpha) = 2 \cos^2 \alpha - 1$	$\arcsin \alpha + \arccos \alpha = \pi/2$
$\cos(2\alpha) = 1 - 2 \sin^2 \alpha$	

אינטגרלים מיל'ם:

$\int \frac{1}{x} dx = \ln x + C$	$\int \frac{1}{a^2 + x^2} dx = \frac{1}{a} \arctan\left(\frac{x}{a}\right) + C$
$\int \ln x dx = x \ln x - x + C$	$\int \frac{1}{a^2 - x^2} dx = \frac{1}{2a} \ln\left(\frac{a+x}{a-x}\right) + C$
$\int \sin x dx = -\cos x + C$	$\int \frac{1}{\sqrt{a^2 - x^2}} dx = \arcsin\left(\frac{x}{a}\right) + C$
$\int \frac{1}{\cos^2 x} dx = \tan x + C$	$\int \frac{1}{\sqrt{x^2 \pm a^2}} dx = \ln\left(x + \sqrt{x^2 \pm a^2}\right) + C$
$\int \frac{1}{\sin^2 x} dx = -\cot x + C$	$\int \frac{A}{x-a} dx = A \ln(x-a) + C$
$\int \tan x dx = -\ln(\cos x) + C$	$\int \frac{A}{(x-a)^n} dx = A \cdot \frac{1}{1-n} (x-a)^{1-n} + C$
$\int \cot x dx = \ln(\sin x) + C$	$\int \frac{Ax+B}{x^2 + px + q} dx = \frac{2B-Ap}{\sqrt{4q-p^2}} \cdot \arctan\left(\frac{2x+p}{\sqrt{4q-p^2}}\right)$
$\int a^x dx = \frac{a^x}{\ln a} + C$	
$\int \frac{1}{1+x^2} dx = \arctan x + C$	

הנדסה	הפונקציה
$f'(x) = nx^{n-1}$	$f(x) = x^n$
$y' = f'(x) \cdot g(x) + f(x) \cdot g'(x)$	$y = f(x) \cdot g(x)$
$y' = \frac{f'(x) \cdot g(x) - f(x) \cdot g'(x)}{[g(x)]^2}$	$y = \frac{f(x)}{g(x)} \quad g(x) \neq 0$